

Verksamhetsplan 2026

Överförmyndarnämnden

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
NÄMNDENS ANSVAR	1
UTVECKLINGSSOMRÅDEN	1
MÅL	2
HÖG KVALITET	2
STOR VALFRIHET	3
HÖG ATTRAKTIVITET	3
HÖG EFFEKTIVITET	3
HÅLLBAR UTVECKLING	3
BUDGET	3
RISKER	4
BILAGA	4
HUR INDIKATORER BEDÖMS	4
VERKSAMHET	6

Inledning

Avsnittet redogör övergripande för verksamhetsplanens mål och budget för kommande verksamhetsår.

Överförmyndarnämnden är en obligatorisk nämnd med ett lagstadgat uppdrag. Verksamheten regleras främst i föräldrabalken och syftar till att förhindra ekonomiska och rättsliga förluster för omtyngda barn och vuxna som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller annan orsak saknar förmåga att bevaka sina intressen. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och granskar nämndens arbete och säkerställer att uppdraget utförs i enlighet med gällande lagstiftning.

Nämnden består av fem ledamöter och två ersättare. Kommunledningskontoret ansvarar för den dagliga handläggningen och tillsynen.

Nämndens ansvar

Avsnittet redogör övergripande för nämndens ansvar och verksamhet.

Överförmyndarnämnden ansvarar för att handlägga och utöva tillsyn över ställföreträdare (förmyndare, gode män och förvaltare) i enlighet med föräldrabalkens bestämmelser. Tillsynen omfattar granskning av redovisningar, såsom förteckningar, årsräkningar och sluträkningar, för att säkerställa att huvudmännens och omtyngdas tillgångar hanteras korrekt och att deras rättigheter tillvaratas.

Nämnden beslutar om förordnande och entledigande av ställföreträdare, utreder behov av god man eller förvaltare och lämnar yttrande och förslag till tingsrätten. Ett viktigt ansvar är att rekrytera och utbilda ställföreträdare samt ge stöd och information för att uppdraget ska kunna utföras rättssäkert.

Utöver tillsynen ansvarar nämnden för att pröva och godkänna rättshandlingar som rör omtyngdas och huvudmäns egendom, exempelvis arvsskiften, köpehandlingar och uttagsansökningar. Nämnden hanterar även ärenden som rör framtidsfullmakter och utfärdar förvaltarfrihetsbevis.

Nämndens tillsynsbelopp är cirka 760 000 000 kr och avser den sammanlagda summan av tillgångar som står under överförmyndarnämndens tillsyn.

Utvecklingsområden

Digitalisering

Överförmyndarnämnden arbetar med en övergång till digital hantering och att digitalisera personakter för pågående ärenden, vilket innebär att handlingar som tidigare hanterats i pappersform ska kunna hanteras och lagras digitalt på ett säkert sätt.

Utvecklingen omfattar även att ta fram fler e-tjänster som gör det möjligt att hantera ansökningar och andra handlingar elektroniskt, samt att öka användningen av befintliga digitala lösningar för exempelvis årsräkningar. För att ytterligare förbättra tillgänglighet och rättssäkerhet ska nämnden införa lösningar för säker digital kommunikation mellan nämnden, ställföreträdare och huvudmän.

VERKSAMHETSPLAN

Syftet med digitaliseringen är att effektivisera handläggningen, minska den administrativa bördan och skapa en mer serviceinriktad och rättssäker process.

Digitalisering

Anpassning till ny lagstiftning

Regeringens lagrådsremiss Ett ställföreträdarskap att lita på innehåller förslag om omfattande förändringar i föräldrabalken som planeras träda i kraft den 1 juli 2026. En central del av förslaget är att överförmyndarnämnden får beslutanderätt i alla godmanskapsärenden som inte är tvistiga, vilket tidigare har hanterats av tingsrätten. Det gäller bland annat förordnande av god man när den enskilde samtycker, entledigande av ställföreträdare i ostridiga fall samt upphörande av förvaltare när alla parter är överens. Syftet med lagändringen är att avlasta domstolarna och skapa en snabbare och mer effektiv process för enskilda.

Om förslaget går igenom innebär det att nämnden behöver förbereda sig genom kompetensutveckling för handläggare och beslutsfattare, anpassning av rutiner och system för att hantera dessa ärenden samt förändringar i delegationsordningen.

Reformen föreslår även att ställföreträdare måste lämna in en årsredogörelse som överförmyndarnämnden kan förelägga om vite. En ny blankett för det måste upprättas. Överförmyndarnämnden kommer inte heller att meddela beslut om befrielse att inge redovisning utan i stället kan ställföreträdare lämna in en förenklad redovisning. Det innebär att en ny redovisningsblankett måste utformas och att alla ställföreträdare är redovisningsskyldig.

Reformen omfattar även införandet av ett nationellt ställföreträdarregister, obligatorisk utbildning för gode män och förvaltare innan uppdraget påbörjas samt en förstärkt statlig styrning genom Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF), som får ansvar för föreskrifter, tillsynsvägledning och utbildning.

Mål

Avsnittet redogör för de mål som beslutats i kommunens budget som är aktuella för nämnden. Till varje mål finns en beskrivning av målet och hur det mäts. I förekommande fall finns även aktiviteter kopplade till målen.

Hög kvalitet

I Danderyds kommun är personalen tillgänglig och ger en god service till invånarna.

Indikator	Utgångsläge	Mål
Det är lätt att få kontakt med handläggare vid behov	80%	80%
Aktivitet	Mål	
Nöjdhetsundersökningen		

Varje år genomförs en nöjdhetsundersökning som skickas till en tredjedel av alla ställföreträdare. I denna följs bland annat överförmyndarnämndens tillgänglighet upp.

VERKSAMHETSPLAN

Stor valfrihet

Inga mål är kopplade till strategiområdet.

Hög attraktivitet

Inga mål är kopplade till strategiområdet.

Hög effektivitet

Nämnden ska utöva tillsyn på ett effektivt och rättssäkert sätt

Indikator	Utgångsläge	Mål
Handläggning av ärenden hos överförmyndarnämndens kansli ska ske effektivt och rättssäkert.	100%	100%
Aktivitet	Mål	
Att granskning av årsräkningarna som är kompletta och inkomma i tid ska vara granskade senast den 30 juni.		
Att ställföreträdarna har erbjudits utbildning minst en gång per år.		
Handläggning av ansökan och anmälan ska påbörjas inom 10 dagar från att det inkom till överförmyndarnämndens kansli med undantag för semestertider.		
Handläggning av uttagtillstånd från överförmyndarspärtrat konto ska påbörjas inom 7 dagar från att det inkom till överförmyndarnämndens kansli med undantag för semestertider.		

Hållbar utveckling

Inga mål är kopplade till strategiområdet.

Budget

Avsnittet redogör nämndens budget som fastställts i kommunens budget.

Överförmyndarnämnden har endast budgeterade kostnader. Med planeringsförutsättningarna som grund, med 2% ökning på löner och priser hamnar nämndens budget på cirka 0,1 miljoner kronor över föreslagen ram enligt förutsättningarna. Samtidigt har överförmyndarnämnden historiskt sett alltid levererat ett årsresultat med en positiv budgetavvikelse. Prognosen pekar på en positiv budgetavvikelse även för 2025. Med anledning av detta blir nämndens budgeterade kostnader för 2026 samt plan för 2027 och 2028 oförändrad, och sätts till 3,2 miljoner kronor.

(mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nettokostnader	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2
Förändring	0	0	0	0	0
Förändring i %	0%	0%	0%	0%	0%

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker. Riskerna beskrivs utifrån vilken sannolikhet och de konsekvenser riskerna kan ha om de inträffar under verksamhetsåret. Vid ekonomisk risk anges ett spann i miljoner kronor.

Ekonomiska risker

Det finns två huvudsakliga ekonomiska risker för verksamheten. Den första är kopplad till en orolig omvärld som kan leda till ökade flyktingströmmar. Ett större antal personer med behov av ställföreträdare innebär ökade kostnader för arvoden, utbildning och administration, vilket kan överskrida budgeterade medel.

Den andra risken är kopplad till den föreslagna lagstiftningen som ger överförmyndarnämnden utökad beslutanderätt i ostridiga ärenden. Om förslaget går igenom kommer nämnden att hantera fler och mer komplexa ärenden, vilket kan kräva förstärkning av personal, kompetensutveckling och investeringar i nya systemstöd.

Risk för verksamhet

Fler ärenden kan innebära större krav på bemanning. Verksamheten behöver vara vaksam på eventuella ökningar i arbetsbelastning med anledning av nya lagkrav eller omvärldsrisker. Om resurser inte tillförs riskerar handläggningstider att öka och kvaliteten att försämrast, vilket kan drabba huvudmännen negativt.

Omvärldsrisker

Ökad oro i omvärlden kan leda till ökade flyktingströmmar och därmed ett större behov av ställföreträdare. Detta kan påverka både arbetsbelastning och kostnader, samt ställa krav på snabb rekrytering och utbildning av nya ställföreträdare.